

Teateleht Eestlastele

Väljaandja: Propagandaamt Estland, Danzig, Breitgasse 90-94 Tel. 2 40 41 [N. 1]

Sisu eest vastutav: Schriftleiter Kurt Franz, Danzig.

1944

Eestlased!

Peaaegu kolm aastat täitsime meie ühiselt neid kohustusi, mis meile oli sõda peale pannud. Eesti rahvas on juba ammu astunud ühisesse euroopa võitlusrindesse ja on ikka usalduslikumalt ja kindlamalt liitunud saksa rahvaga. Kümned tuhanded teie meestest võitlevad juba aastate kaupa Olg-Öla kõrval oma saksa kaamradidega ja võitlevad ka edaspidi selleks, et teie kodumaa uuesti vabaks saab ja siis ka lõplikult vabaks jääb.

Soome poliitiline kokkuvarisemine ja tema relvade mahapanek sundisid ajutiselt loovutama Eesti ruumi. Suur osa teie rahvast on endanud saksa riigi kaitse alla või on siia saabumas. Teised ootavad igatsusega millal meie sõjaväed sinna uuesti tagasi jõuavad.

Eesti mehed ja naised! Rakenduge otskohe sõjatähtsasse tööülesandesse! Meie sakslased teame, et see sõda hoolimata kõigist ohvrist ja raskustist lõpeb meile võidukalt. Aidake teie selleks oma tööga kaasa, et lõppvõit ei oleks mitte enam kaugel, ja et see teie kodumaale tooks õnneliku rahu! Säilitage ka edaspidi kõigutamatu usaldus, siis tuleb kord aeg, kus meie ühiselt alustame teie kodumaa lõplikku üleshitust.

Heil Hitler!

Laeval, 22. 9. 1944.

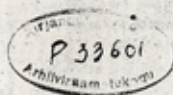
Litzmann,
Kindralikomissar.

Unser Dank

Wir Esten danken dem deutschen Volke für die kameradschaftliche Aufnahme unserer Flüchtlinge in Deutschland. Wir haben bisher in unserer Heimat den gemeinsamen Kampf gegen den gemeinsamen Feind in treuer Waffenbrüderschaft getragen. Nun hat das Kriegsschicksal uns unsere Heimat vorübergehend entrissen, und ein Teil unseres Volkes konnte sich als Flüchtlinge nach Deutschland begeben. Es ist selbstverständlich, daß der estnische Soldat an der Front und alle Esten im Arbeitseinsatz jegliche Anstrengungen zur Miterringung des Sieges und damit zur Wiedergewinnung der eigenen Heimat auf sich nehmen.

Ich sage insbesondere Dank dem Herrn Gauleiter Danzig-Westpreußens sowie allen Behörden in Danzig und Gotenhafen, besonders der Kriegsmarine, für die freundschaftliche und hilfreiche Aufnahme bei der Ankunft in Gotenhafen und Danzig.

Dr. M. A.

Eesti mehed ja eesti naised!

Karm sõda on meilt ajutiselt röövinud meie kodumaa. Meie relvakaaslane, saksa rahvas, kellega meie siiani oleme rindel ühise vaenlase vastu võidelnud, on meile pelgupaika annud oma kodumaal. Meie oleme siin külalised meie sõbraliku rahva seas.

Iga eestlane pidagu meeles, et üksikute järgi hinnatakse kogu rahvast.

Pragu jaguneb kümneid tuhandeid eestlasi üle Saksamaa, kus neid abivalmilt vastu võetakse. Olgu iga eestlase püüdeks oma tegevuse ja käitumisega eesti rahva hääle kõrgel hoida ja üksikult meile veel rohkem sõpru võita.

Sõda käib edasi kogu ajedusega. Meie vennasrahva, soomlaste, väljaastumise sõjast ja soodustuste toomisega vaenlasele Soome pinnal, oleme meie kaotanud oma kodumaa ja suurem osa meie rahvast on jäänud vaenlase kätte.

Meie teame, mida see saatus tähendab.

Sellepärast on meie kohuseks Saksamaal olles oma sõdurite kaudu rindel ja oma töötajate kaudu Saksamaal aidata kaasa nii palju kui see iganes meie võimete seisab, sõja võitmisele ja kodumaa tagasi võitmisele.

Meie eestlased Saksamaal oleme see osa eesti rahvast, kelle peale kodumaa õnnetusse jäänud rahvusaaslased loodavad. Meie peame nüüd oma kohust mehiselt täitma, sest mida paremini meie igaüks oma kohust täidame, seda kiiremini võime jälle kodumaa pinnale tagasi jõuda.

See õnnetus, mis nüüd meie kodumaa tabas, ei olnud mitte tingitud Eesti rindest.

Kuid meie õnnetu kodumaa vabastamine, see ripub vaid ära meie kõikide ja meie sakslaste relvakaaslaste ühistest jõupingutustest.

Kaasmaalased! Tuleb tunnista, et paljudi oleks võinud teisiti olla ja palju rohkem oleksime võinud oma rahva hulgast päästa, kui meil oleks rohkem olnud üksmeelt, usaldust ja õigeaegset käsutäitmist.

Neid vigu ei tohi enam mitte ette tulla, sest muidu ei saa meie endale kodumaa mitte tagasi võita ja jääme võõrsile töömata.

Püüdke nüüd endast jagu saada ja rahvuslikult kokku hoiduda rahvuslikus üksmeelses, mis teeb rahva tugevaks.

Püüdke nüüd endast jagu saada ja usaldada oma juhte, kes õigeaegselt korraldusi annavad ja täitke neid.

Hoolitsege kõik oma elu, töö ja käitumisega, et eesti rahva hääle meil kaudu alal hoitaks ja süvendataks.

Meie, kes meie oma vaenlase küssist saksa rahva sõbraliku abi läbi oleme pääsnud, täidame oma kohust ja pöörame end palves Jumala poole, et tema meie omaste ja meie rahva eest kodumaal seisaks ja neid varjaks kuni meil võimalus on jälle kodumaale tagasi jõuda ja uuesti elu alata, ja andku ta, et see oleks tõesti uus elu, üksmeelses ja usalduses.

Dr. Mäe.

Eestlasi abistavaid asutusi Saksamaal

Saksamaal asuvad eestlasi hooldatakse üldiselt ühisel alusel Saksa Riigi kodanikega. Arvestades aga eriolukordi on ligikauds Saksa Riigi hooldusametitele kutsutud ellu eriasutused eestlaste täiendavaks hooldamiseks.

Hoolduse teostamise mõttes jagunevad kõik Saksamaal viibivad eestlased kahte pealiki ja nimelt — mittetöötavad eestlased ja töötavad eestlased. Esimeste all tuleb mõista neid eestlasi, kes viimasel ajal Saksamaale on saabunud kas sõjapõgenikena või üksikreisijaina ja ei ole veel jõudnud tööle rakenduda või ei ole töövõimelised kas kõrge vanuse, tervisliku seisundi või väikeste laste olemise tõttu. Teise liiki kuuluvad kõik need, eestlased, kes on juba asunud teatavale töö- või teenistuskohale, ükskõik millisel tööalal.

Veel mitte tööprotsessi lõlitud eestlaste hooldamiseks kutsuti ellu Idaministeeriumi juures kõrvalasutu-

sega Eestlaste Abistamise Amet (Etnische Hilfsstelle), mille asukohaks on Berlin. Eestlaste Abistamise Ameti aadress on: Etnische Hilfsstelle, Berlin NW 7, Prinz-Louis-Ferdinand-Straße 2, Telefoni keskjaam 16-43-61.

Eestlaste Abistamise Ameti ülesandeks on mittetöötavate eestlaste täiendav hooldamine ja abistamine kõigis esilekerkivais raskusis. Sama asutus peab ka kõigi Saksamaal viibivate eestlaste nimestikke eestlaste aadressidega ja lähemate andmetega, on vahendajaks perekonnaliikmete ja omaste otsimisel ja annab vajalikku informatsiooni eestlasi huvitavais küsimusis.

Töötavate isikute hooldamine Saksamaal toimub Saksa Töörinde (Deutsche Arbeitsfront, lühendatult DAF) poolt, mille juures juba pikemat aega tegutseb Saksa Riigis töötavate eestlaste peaseindus (Etnische Reichsverbundungsstelle). Nii sugused peaseindused

Saksa Töörinde (DAF) juures on loodud kõigile Saksa maal töötavatele erirahvaste liikmetele.

Saksamaal töötavate eestlaste peasisinduse tegevus- põlluks on Saksa Töörinde (DAF) ülesandel teostada töö- ja sotsiaalpoliitilist hooldust töötavate eestlaste osas. Ka peasisinduses peetakse Saksamaal viibivate eestlaste üldnimestikku. Iga töötaja enda huvides on kohe pärast tööasumist teatada peasisindusele enda tööja elukoha täpne postiaadress ja lähemad andmed enda isiku kohta.

Töötavate eestlaste koondamiseks ja nende omavaheliste sidemete loomiseks on peasisindus senini organiseerinud järgmised eestlaste kooskõlmiskohad:

Berliinis — Café Hillbrich

Kurfürstendamm 24

S-Bahnhof Zoologischer Garten ja

U-Bahnhof Uhlandstraße lähedal,

kokkutulek igal kolmapäeval alates

kella 18.00

Danzigis — Gaststätte „Aycke“

Hundegasse 11/12

kokkutulek igal esmaspäeval alates

kell 19.00

Münchenis — Café Startsmann

Maximiliansplatz

kokkutulek igal kolmapäeval alates

kella 18.00

Wien — Café Sacher

Augustinerstraße 4

kokkutulek iga neljapäev kella 19.00

Cottbus — „Norddeutsche Bierhalle“

Berliner Straße

kokkutulek igal reedel kella 19.00

Teistes linnades on kooskõlmiskohad korraldamisel.

Saksamaal töötavate eestlaste peasisindaja A. Põld- mets on ühtlasi ka ERO usaldusmees Saksa Riigis ja Protectoraat Böömi ja Määril maal. ERO usaldusmehe eriülesandeks on Saksamaal ravimisel viibivate haavatud eesti rindmeeste hooldamine. Usaldusmees peab Saksamaal ravimisel viibivate eesti rindmeeste üldnimestikku. Nimestikku võtmine ja ühes sellega ka hooldus ning omastele teadete andmine on võimalik ainult nende Eesti haavatute suhtes, kes enda nime ja aadressi usaldusmehele teatavad.

Saksa Riigis töötavate eestlaste peasisindaja ja ERO usaldusmehe aadress on:

Estonische Reichsverbandungsstelle der DAF.

Berlin N 54, Limienstraße 83.

Telefoni keskjaam 42-56-81

Vastavalt kohalikele vajadustele on peasisindus seadnud ametisse Danzigis töötavate eestlaste esinduse. Danzigis töötavate eestlaste esinduse aadress on:

Estonische Gauverbandungsstelle der DAF,

Gauverwaltung Danzig-Westpreußen

Danzig, Heinrich-Scholz-Weg 23.

Lähemal ajal seab peasisindaja ametisse töötavate eestlaste esindaja Münchenis, Viinis, Berliinis ja Cottbusis.

Tähtsamad punktid Saksa riigialasse sissesõitjatele on järgmised:

Laagreisse paigutamine.

Laagreisse paigutamine on ette nähtud ainult kõige lähemaks ajaks, sest saabumislager, kuhu sissesõitjad asetatakse, on ainult läbikõigupaigaks, mis peab saama kõige kiiremas korras tühjendatud uute tulejate vastuvõtmiseks. Mahutusruumid on sõjalukorra tõttu äärmiselt piiratud, seetõttu ületäidetud. Laagreisse paigutatud eestlased ei ole muidugi mitte interneeritud, vaid on Saksa Riigi külalised. Siiajuudmuid on kahesuguseid: ühed, kellel enestel on juba teada ja olemas kindel sõidu sihtkoht ja asumisvõimalus, teised, kellel see puudub. Sellest sõltub ka nende edasisaatmine.

Evakueeritute edasitö-
metamine, kellel on
kindel sõidu sihtkoht.

Reisijad, kellel on kindel sõidu sihtkoht ja asumisvõimalus riigis olemas, võivad peale selle kui nad on õigendanud vajalikud sissesõidu formaliteedid (läbilaske dokumendid, elatistatseemnete kaardid, rahavahetus jne.), otsekohe asuda reisile sinna sihtkohta, mis nad enesele on ise valinud.

Evakueeritute edasitö-
metamine, kellel kindel
reisisiht puudub.

Reisijad, kellel ei ole kindlat reisu sihtkohta ja asumisvõimalusi, registreeritakse ja toidetakse läbikõigulaagris ning saadetakse gruppide viisi koondatult kõige kiiremas korras vastavaise paigutamispirkonda.

Registreerimis- ja otsimis- kartoteek.	Täiesti hädavajalik ja nõuetav on see, et iga püralejõudja teataks oma saabumiseat eestlaste abistamisametile idaalade riigiministri juures aadressil: „Estonische Hilfstelle, Berlin NW 7, Prinz-Louis-Ferdinand-Straße 2“, Telef. keskjaam 16-43-61. Teadanne peab sisaldama: perekonna- ja eesnime, aadress Eestis, elukutse, rahvus, sünnikoht ja -aeg, saabumise kuupäev ja saabumissadam, uus aadress lõpuliku asukoha kohta Saksa Riigis.
Raha vahetamine.	Evakueeritud on lubatud pankades ja rahavahetusasutustes vahetada Ida- alal käibel olevaid Riigikrediitkassatähti Rmk. 50,— — ulatuses otsekohe ümber Saksa rahaks. Sõidupiletite ostmisel võtab Riigi raudtee samuti Riigi krediitkassa- tähti vastu. Seepärast on soovitatav, et see summa, mis ulatab kellelgi üle Rmk. 50,— riigi krediitkassatähtedes kaastoodud rahana esialgu oma kätte pidada, kuni sellele järgneb üldine korraldus.
Spetsialistid ja erioskus- likud tööjõud.	Spetsialistid ja erioskused, kellel on erioskused ja ametialased vilumused, teatavad enesest otsekohe laagri juhtide juures, nende erikorras panustamiseks sõjajähtsatele ülesandele.
Informatsiooni ja side- asutia.	Eestimaa Propagandaamet (Propagandaamt Estland) on loonud Danzigi infor- matsiooni ja sideasutise, mis on abivalmis nii nõi kui jõuga kõigile evakueeritud eestlastele. Aadress: „Propagandaamt Estland, Danzig, Breitgasse 90—94, 1 Stock, tel. 240 41, aparaat 50 ja 51“.
Eesti sõdurite meldimiskohustus.	Kõigil eesti sõduritel, ükskõik kas nad kuuluvad Relva-SS, maa-, mere- või õhuväkke ehk politseisse tuleb end otsekohe meldida lähemas Standortkomman- dantuuris või Frontleitstelle's.

TEADAANNE

Kõikidest isiklikkudest ülepeaaamatuist muredest
palun teatada ERO peajuht L e e s m e n t 'ile aadressil:
Berlin N 54, Linienstraße 83, märgusõna all „ERO“.

TEADAANNE

Sõdurite perekonnaliikmed, kes teateid sõjaväelaste
kohta otsivad, palun sellest teatada aadressil: Ber-

lin N 54, Linienstraße 83, märgusõna all „Sõjavägi“.
Sama on maksev ka politseiteenistujate kohta.

TEADAANNE

Kaotsi läinud pakke võib kättesaada järgmistest
kohtadest:
Gosentin, Stettin, Stargard/Pommern, Hauptbahn-
hof Danzig, ja Durchgangslager Gotenhafen.

Teateleht Eestlastele

Nr 2

Väljaandja: Rahvakasvatuse Peavalitsus

Oktoober 1944

Voitlus käib edasi

Sageli on illustreeritud inimese tardumust surma hädasõna silmapilgul juhusega maailmasõja ja vene revolutsiooni ajastust, kus üks mees laskis püstoliga ükshaaval maha terve rivi sõdurid ilma, et ükski neist oleks ära jooksnud hakanud.

Umbes säärase surmatardumuse kramp näib olevat tekkinud nüüd ka isegi rahvaste ja riikide juures.

Vahet tekib see lihtsalt inertsi. Inimene, riik või rahvas, kes ei ole veel võitluses asunud, ei taha end hakata liigutama, tundes edaspidise ees teatud ebamugavust, nagu näit. suplemine, kes kuidagiviisi ei taha vette hüpata. Vahet aga võib see tekkida isegi ka võitlusväsimusest.

Kui aastal 1940 balti riigid järele andsid Nõukogude Vene nõudmistele, siis oli see sel korral vaid vabandav sellega, et mitte kõik inimesed ei teadnud täiel määral Nõukogude Liidu tõelist palet, vaid olid küllalt kerged uskuma Nõukogude välismaiste agentide valet, nagu oleks kommunism nüüdsel ajal olnud midagi teist kui 20 aastat tagasi.

Balti riigid näsid saatuse poolt määratud olevat nendeks verohvriteks, millede kaudu kogu kultuurimaailmal ja kogu inimkonnal pidid silmad avanema kommunistliku ja mõrvariikliku süsteemi äratundmiseks.

Viimased sündmused aga näitasid, et seda hädahoitu ei ole veel mitte äratundud, ja et rahvad nüüd nii mitme aastase võitluse järele siiski lähevad samuti kergeusklikult liimile nagu mindi enne võitluse algust.

Isegi ka Soome, kes oli suured võitlused läbi pidanud, kelle rahvale on lapsest saadik sisse kasvatatud, et idavaenlast ei tohi kunagi uskuda ka siis kui ta rahu pakub, isegi ka Soome sunniti alistuma. Kõnelemata Rumeeniast, kes võitluses oli kaasa löönud, Bulgaariast ja Itaaliast, kes küll ei allunud otseselt kommunistidele, kuid kes äraandjaks saades jagab tulevikus, vähemalt selles osas, mida nii pea ei saa uuesti vabastada, teiste saatust, s. t. bolševiseerimist ja oma rahva äraküüditamist, millega isegi ka seal on alustatud laste näol.

Kui neid näiteid silmas pidada, siis on meile arusaadav, et iga rahva juures ja iga riigis on inimesi, kes, kuigi nad ka üldiselt taipavad seda hädahoitu, ei näe veel mitte täiel määral läbi, kui suur ja kui surmahoidev on igasugune järeleandmine või pinge lõdvendamine praeguses heitluses.

Meile eestlastele on saatust annud suhteliselt kõige suuremad hoobid, aga nende hoopide tagajärjel on meil ka kõigele selge tundmine vene hädahoitu ja ka kõige paremad teadmised nendest kuratlikest võtetest, mida kommunistid kasutavad oma täielikult juutlike valde külvamisega ühelt poolt, teiselt poolt aga igasuguste liberaalsete, demokraatlike ja vahet ka rahvusliskudegi maskide taha pugemisega. Kuid alles neil päevil ütles nende ridade kirjutajale inimene, kes ka Festis on käinud, oma arvamist, et ega võibolla kommunistid ei hakkagi läänemere rahvaid mõrvama ja küüditama, vaid nad püüavad neile just meeldida ja neid oma poole võita. See inimene oli Eesti olukorda tundnud ja teadis seal õuduste aastal asetleidnud sündmused, kuid lihtsalt tema süda ja hing tõrkus uskumast kõige halvemat tuleviku jaoks, olgu et ta minevikust seda teadis.

Kui meil on nüüd ka siin väga palju eestlasi, kes on silmaga nägijad ja võivad oma kogemustest ja oma teadmistest ja oma lähimate omaste saatuse põhjal olukorda selgitada, siis peame meie seda ka tegema.

Meie peame olema igaüks võitlusüksuseks. Ja selle võitluse üks kuu on ka see, kui meie ikka uuesti ja uuesti selgitame seda hädahoitu, mis ida poolt ähvardab.

Ka neile inimestele, kes seda üldiselt tunnevad, peame meie olukorra tõsidusest arusaamist süvendama selleks, et iga inimene teaks ja tunneks, et see panus ja need pingutused, mida tema isiklikult teeb oma töös ja tegevuses, on kõik sõjatähtsad. Ja kui inimene teab, et ta töö on ühtlasi tema enese ja kogu rahva elu ja surma küsimus, siis teeb ta seda tööd tugevama energiaga, ilma et ta tunneks vaeva või tekiks tahtet lõdvaks laskmise järele.

Meie ei tarvitse üldse enam mitte vaielda maailma-vaadete üle ega kellelegi peale tungida, kui ta on mõnes asjas teises arvamises, vaid meie peame järjekindla selgitustööga edasi minema selleks, et ükskord isegi ka neile, kes praegu sõdivad bolševikega ühes rindes, ühel või teisel teel aru pähe tuleks, et praeguse sõjakäigu kohaselt bolševike või nende liitlaste võit tähendaks inimkonna surma.

Sest bolševike liitlased on ka ise praegu sellises olukorras, kus bolševistlik propaganda on nende oma kodudes lubatud, ja kus sellega edvistatakse.

Kuidas see tuli

Praeguse katastroof Eestis ei piirdu mitte ainult Eestisse mahajäänutega, vaid ka sellega, et mitte küllaldaselt ei suudetud Eesti rahvastikku ära päästa evakueerimisega. Senise olukorra järsk pööre tekkis tegureist, mis olid märgus väljaspool sõjapidamist.

Meil tuleb arvestada seda, et Eesti rinne oli tugev. Lõunapoolne rinne oli stabiliseerunud ja sõjaliselt otseselt mingit hädahoitu ei olnud ähvardamas enne Soome kokkuvõrsemist. Seda esiteks.

Teiseks. Ka Soome rindel ei olnud mingit kallale tungi. Soome rinne ja isegi tagala, kui arvestada ühe Soome enese valitsuse liikme väljendust, pidas vastu ja oleks veelgi vastu pidanud.

Kuid just sel silmapilgul, kui Soome olukord rindel oli täiesti tugev ja kindel, kui ei olnud mingisuguseid kallale tungi, kapituleerus Soome järsku ilma et tal mingisugust vajadust oleks olnud kapituleeruda. See sama Soome, kes oli juba teise sõja läbi võidelnud, kes oli palju verd valanud ja kelle sõjajärgil ka eesti mehed olid Soome eest oma panuse annud ja vereohvreid toonud.

Ei Soome kapituleerus, seda mõjutasid hoopis teistlaadi tegurid.

Neist aga kõige ligem, kelle kaudu vastavad mõjud Soomele peale suruti, oli Rootsi surve. Rootsi on naivses arvamusel, et kuna tema ei võtnud osa esimesest maailmasõjast, loodab ta ka sellest sõjast terve nahaga välja tulevat. Rootsi on lubanud enesele isegi seda luksust, et seal kommunistlik partei tegutses vabalt, et tehakse otsest kommunistlikku propagandat, seal töötavad liitlaste agendid. Ja lisaks kõigele rootsi vähemusrühvus Soomes on selleks sillapeaks, mille kaudu need märgud ja poliitilised mahhinatsioonid, mis Rootsis ette võetakse, juhatakse ka Soome alla.

See oli meile suur ja paha üllatus.

Kui nüüd petlikes illusioonides, et bolševikkudega on võimalik mingisugust rahu teha, Rootsi surve Soomele nii tugevaks läks, et Soome järsku soostus vaherahule, siis juba sellest silmapilgust saadik — mitte lõpurahu tegemise momendist, vaid relvaderahust alates — said Soome rindel vene väed vabaks.

Nad ei tea kui suur Trooja hobune on sellega neile sisse viidud, ja ei tea, et ka nende võidu puhul bolševism nad salaja seljatagant lõpuks ära võidab. Ka inglise ja ameerika rahvaste päästmiseks bolshevismi ja sellega mõrvarimise hädahoitu on ainult üks võimalus — see on Saksa maa võit.

Meie eestlased, jäägu meid nii palju või vähe järele kui tahes, peame kuni viimase silmapilguni näitama, et meie oma positsioonil võitleme lõpuni edasi. Nii nagu meie sõdurid lahingus on kogu aeg kaasa löönud saksa kaasvõitlejatega, nii lööme meie ka tagalas rinde kindlustamiseks kaasa saksa rahvaga kõiges omas töös

Vene poolt Soome vastu koondatud hästi varustatud väeosad paistati nüüd ühelt osalt Tartu rindele, mistõttu võitlus siin kujunes väga raskeks, kus venelaste pealetung lõunast ähvardas ära lõigata Narva rinnet, mistõttu tuli siin tagasitõmbumisega arvestada.

Kuid tegelikult ei olnud olukord aga siiski meile veel mitte täiesti lootusetu, ja võitlus oleks võinud meie poolt edasi kesta ka Soome äralangemise järel, sel juhul kui oleks olnud kindlustatud meile meri. Sest Eesti oli praeguses sõjaolukorras umbes säärases seisundis, mis vastab ümberhaaratud kindlusele, merekindlusele, millel on ühendus ja sõjavaru saamine võimalik ainult mere kaudu. Selleks oli tarvilik, et Soome lahes oleksid olnud kindlustatud teatud tugipunktid saartel, mis olid võtmeks miinitõketele ja allveelaevade võrkudele, nii et Nõukogude Liidu mere-laevastik ei oleks mitte pääsnud Soome lähe idasopist välja poole ega oleks võimalik olnud venelastel Eesti randa võitleva rinde seljataha dessante teha.

Kuid meile täiesti üllatuseks ei lasknud Soome väeosad sakslastele, kes nendega seni olid rind rinna kõrval võidelnud, neid tugipunkte sisse võtta, vaid vastupidi, nad asusid päris äraandlikul kombel võitlusse saksa vägedega, kes seda võitlust ei olnud oodanud, mille tagajärjel oli palju raskeid ohvreid, mida siis mitte ei oleks olnud, kui soomlased oleksid varem selgesõnaliselt teadustanud, et nad need tugipunktid kavatsevad siiski viimase silmapilguni enesele hoida ja siis venelastele üle anda.

Samasugune üllatus, nagu meile eestlastele ka see asjaolu, et Soome sõdurid ei hakanud mitte vastu, kui vene sõjavägi sisse marssis. Oieti on raske Soomele nüüd tagantjärele etteheiteid teha, sest soome rahvas saab ise kõige raskemini kannatada oma valitsuse kergeuslikkuse ja välisurvele järeleandmise pärast, kuna ka Soomes on juba bolševiseerumine hakanud täie hooga peale. Kõnelemata sellest kõige häbiavärskest tingimusest, milline on Soome poolt vastu võetud, et Soome peab välja andma nimekirja järgi kõik mehed, keda venelased soovivad „vastutusele võtta“ s. t. oma tribunaalide ette kutsuda otsuste tegemiseks ja täideviimiseks. Mida see tähendab, seda teame meie väga hästi, nii et sellest ei ole vaja pikemalt kõnelda.

ja tegevuses. Ja meie rahvuslikuks ohkuseks olgu see, et meie igaüks oma pingutustes püüame nii palju kui võimalik isegi võistelda, ja ületada. Teades et saksa rahvas ei võitle mitte ainult enese eest, vaid võitleb kogu inimkonna eest üldiselt ja ka eestlaste eest.

Mida rohkem meie pingutame, seda kiiremini võime meie lootatava tunni saabumist, kus meie maa siiski uuesti vabaks saab ja meie võime tagasi pöörduda.

Iga inimene olgu võitlusüksuseks nii otseses selgitus-propagandas kui ka omas töös ja tegevuses.

—e.

Ja ka bolševikud rõhutavad Soome tulevikku erilise jõhkruks: nii nagu Zdanov Eestisse tulles asus Nõukogude Liidu saatkonna hoonesse, mille tagatipuks sai Eestile sama saatus, mis kõigile Nõukogude Liidu rahvastele, samuti on nüüd seccama Zdanov asunud Helsingis Eesti saatkonna majasse, sellega ennustades, et ka Soome peab Eesti saatust jagama.

Soome rinde vabaks andmisega, vene suurte vägede paiskamisega lõunariinidele ja olukorraga, et kõige ligemal momendil oleks Läänemeri venelastele vabaks saanud, niipea kui minid ja allveelaevade tõkkes kõrvaldatakse, jää ainuke võimalus tsiviilrahvastik ja sõjaväed viimasel silmapilgul, nii palju kui see võimalik, sellest surmarõngast välja tõmmata.

Võitluse käik ei olnud nüüd enam pealetungimine, vaid vajalik taganemine ja tagasitõmbumine. Selles mõttes olid lahingud vastupanu ja taganemise või evakueerimise julgestuslahingud.

Pragu on veel liiga varajane siinkohal täies ulatuses poudutada kõiki neid asjaolusi, miks venelaste tugeva surve tõttu viimaste päevade evakueerimisega tekkis niivõrd tugev ummistus, et suur hulk inimesi jäi sisse, keda oleks teises olukorras olnud võimalik veel viimasel silmapilgulgi ära päästa.

Eriti valus on meile see asjaolu, et niipalju õnnestus kommunistide provokatsioon rahvusliku maski taga, et just viimasel kriitilistel silmapilkudel tekkis rida segadusi ja arusaamatusi.

Meil on juba varemast ammuigi teada, et näit. Rootsis töötasid kommunistide agendid rahvusliku suitsukatte all, püüdsid igasuguseid arusaamatusi ja segadusi tekitada eestlaste ja sakslaste vahel. Säärane segaduste tekitamine oli kommunistidele mitte ainult kasuks ja vajalik, vaid just suurelt osalt nende enestest poolt lanseeritud.

Vene bolševikud teavad väga hästi, et nad eesti rahvast ei saa oma poole tõmmata ei mingisuguste meelituste ega valededega.

Kuid kui nad ei saa eestlastest enesele sõpru võita, siis vähemalt lõhet tekitada kahe kõrvuti võitleva rahva vahel on nad kogu aeg püüdnud.

Sellega siis ka just eesti rahvale kõige kallimate tunnete ja sihtide kurikasutamise abil suudeti nii suuri segadusi tekitada, et evakuatsiooni viimased korraldused ei läinud mitte enam nii ladusalt nagu nad oleks võinud minna. Vaid vastupidi tekkisid isegi vastastikused intsidendid, vastamisi relvadest tiisumised jne.

Niisuguste nähete tõttu said mitmedki muidu täiesti tublid ja ausad eesti mehed olukorra hindamises eksituse viidud ja selle kaudu kümned ja kümned tuhanded inimesed, keda muidu oleks saanud päästa, jäid sisse, nende seas ka need, kes viimases meeletuses veel relva haarasid viimaseks vastupanuks.

Kõige selle juures peame aga ühte asja kindlasti mees pidama, et nimelt ka neil kõige raskematel heitlustel ja segadustel silmapilkudel isegi ettetulnud distsipliini rikkumiste puhul näitas eesti rahvas täiesti üldiselt oma ausat ja kindlameelset hoiakut bolševismi vastu kuni lõpuni.

Ka need arusaamatused, segadused ja distsipliini rikkumised, mis ühel või teisel kujul ilmesid, nii kahjulikud ja valusad kui need ka olidki, on siiski omas sügavamas ilmes näidanud eestlaste iseloomu kõige tõsisemat tuuma, s. o. oma esivanemate maasse ja rahvasse kiindumust kas või elu hinnaga. Meie peame valu ja uhkusega mõtlema neile, kes omast elust hoolimata võitlesid viimseini. Ega saa etteheiteid teha neile, kes omas meeletuses ja olukorras mitte väljapääsu leidis otse otsisid isilikku füüsilist surma.

Kuid meie peame olukorra elu ja surma tõsidust arvestades ka alati sügavasti teadlikud olema sellest vastutusest — mis meist igal lasub — et iga vereohver, iga tilk eestlaste verd on liiga kallid ja õilis selleks, et seda asjatult või mõtlematult lasta valada.

Taganeda on alati valusam kui peale tungida, kuid lubamata on kedagi õhutada täiesti uisa-päisa surma suhu minema, kui sellest kellegile pole kasu, ei minejale, õhutajale, ega rahvale kelle nimel see sünnib. Väljaarvatud venelased, kellel sellega võimalik võhkem meie elusid hävitada.

Meil ei ole kunagi lahkeliisid tekkinud rahva seas selle üle, et kodumaad ja oma rahvast peab kaitsema.

Segadusi on suutnud meie venelased meisse ainult külvata selle kohta — kuidas ja kõige otstarbekohasem on ühel või teisel juhul talitada.

See sama talitusviiside otstarbekohasuse erivõimaluste valiku puhul aga võib juhtuda väga saatuslikke tagajärgi siis, kui üksikud isikud ei suuda küllaldase selge ja kaine pea või vastutustundega üldist olukorda kaaluda, ja ära hoida lõhede tekkimist sellega, et kõigepealt isenesele selgeks teha, et vahest venelase võitmiseks tuleb ka ise enesest üle saada.

Kui meie tahame aga väikse rahvana tugevad olla, siis peame just eriti ühte hoidma.

Ja ühtehoidmiseks on vajalik tarviduse puhul, et igaüks loovutaks ühistervikluse heaks küllaldase osa sellest omapäisusest, mille üliharastamine on kahjulik nii kogu rahvusele kui ka vastutustundetu poikpääle enesele.

Need kurvad kõrvalnähted, mis seda suurt meist olenematult paratamatut katastroofi süvendasid, ilma et nende ärajäämine sündmustiku üldkäiku oleks oluliselt suutnud muuta, tõestavad liigne kord, et meie võitlus peab teostuma täies usalduses üksteise ja oma juhtide vastu. Kergetäpsuse ja paristamise eest kooliraha meie edaspidi enam ei suuda maksa.

Sest selle hind on meie oma verehind.

TEADAANNE

Palun kõiki Eesti Omavalitsuse ametnike teadustada oma praegused asukohad minule aadressil: Estnische Hilfsstelle, Berlin NW 7, Prinz-Louis-Ferdinand-Straße 2, Dr. H. Mäe.

Samasse teadustada ka edaspidised aadresside muudatused.

HOIATUS

Juhime erilist tähelepanu sellele, et välismaiste raadiote kuulamist kui ka vastavate kuulduste edasiandmist karistatakse eranditult rangelt, kuni surmanuhtlusega.

TEADAANNE OTSIMISTE KUULUTUSTE ASJUS

Perekonnaliikmete ja lähemate sugulaste otsimiskulutusi võetakse vastu lähemal ajal ilmuma hakkavasse Eesti ajalehte aadressil: Estnische Hilfsstelle, Berlin NW 7, Prinz-Louis-Ferdinand-Straße 2, märgusõna „Otsimiskulutus“ all. Kulutused tulevad kirjalikult sisse saata.

MITMESUGUSED TEADANDED

Eesti H-grenadeerid võivad hooldusalastes küsimustes pöörduda H-Ustuf. Müller'i poole R. u. S. Hauptamt, Berlin SW 68, Hedemannstraße 24.

Rahuldava legitimisiooni puhul võidakse erijuhitudel teenistasu ja perekonna elatisraha arvel anda avanssi.

Kõike eesti arste palutakse endist teatada: Berlin-Grünwald, Königsallee 62, Dr. Thiele või Dr. Widmari juures.

Kõike eesti metsateadlasi palutakse endist teatada: Basti, Kreis Pirna, Bahnhof Lohmann bei Dresden.

Kaduma läinud pakkide leidmiseks tuleb pöörduda: Danzig, Neufahrwasser, Exerzierplatz, Ortsgruppe der NSV.

Gotenhafen, Adolf-Hitler-Straße 44, NSV., III kord ja Horst-Wessel-Straße 28.

Juhime veelkordselt kõikide eestlaste tähelepanu sellele et järelepärimiste puhul kadunud perekonnaliikmete ja tuttavate leidmiseks tuleb pöörata aadressil:

Estnische Hilfsstelle

Berlin NW 7

Prinz-Louis-Ferdinand-Straße 2

Kodukeskjaam 164361

Asjatute otsimiste ja kirjavahetuse vältimiseks on sellega iga eestlase huvides kõige kiiremas korras teadustada oma aadress, kus juures tuleb ära märkida:

Perekonna — ja eesnimi, sünniaeg ja — koht, rahvus, elukutse, aadress Eestis, saabumise kuupäev ja — koht, asukoha aadress Saksamaal. Kõikidest uutest elukoha muudatustest tuleb otsekohe teadustada. Vastuse saamiseks järelepärimistele tuleb kirjale juurde lisada postkaart või 12 penniline postmark.

On võimalik, et järelepärimiste rohkuse tõttu vastuse saamine võib viibida, kuid järjekorras vastatakse kõikidele kirjadele.

Kõiki isikuid, kes on viibinud lühemat või pikemat aega viimaste lahingute kestel bolševikkude poolt vallutatud maadel, või kes teavad fakte bolševikkude tegudest Eesti territooriumil, palutakse teatada oma aadress või isiklikult ilmuda Reichspropagandaamt Linz, Estnischer Propagandaleiter.

P. Mutt,

Eesti Propagandajuht.

Uueks kooskäämise kohaks eestlastele Viinis on Café „Europe“ — Stefanplatz. Kokkutulek igal kolmapäeval kella 19.00 kuni kella 20.00.

Propagandaamt Estland'i üleviimise puhul Linzi (Oberdonau) palutakse tulevikus kõik kirjad saata järgmisel aadressil: Propagandaamt Estland über Reichspropagandaamt Linz, Linz (Oberdonau), Landhaus.

Kõiki Rahvakaitse Peavalitsuse ja maakondlikude ametite teenistujaid palutakse võimalikult kohe oma praegune elukoht teatada aadressil: Reichspropagandaamt Linz, Estnischer Propagandaleiter P. Mutt.